

Zakres wiedzy i umiejętności oraz wykaz literatury Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego z Historii dla uczniów szkół podstawowych województwa śląskiego w roku szkolnym 2020/2021

STOPIEŃ SZKOLNY

I. Obszary umiejętności

Sytuowanie zjawisk, wydarzeń i procesów historycznych w czasie i przestrzeni; porządkowanie chronologiczne; dostrzeganie zmian w funkcjonowaniu społeczeństw i związków pomiędzy różnymi dziedzinami życia; dostrzeganie ciągłości rozwoju cywilizacyjnego i kulturowego. Charakteryzowanie zjawisk, wydarzeń i procesów historycznych; dostrzeganie i wyjaśnianie związków przyczynowo – skutkowych; wyjaśnianie znaczenia wydarzeń dla rozumienia współczesnego świata. Pozyskiwanie i porównywanie informacji pochodzących z różnych źródeł; Tworzenie narracji historycznej w oparciu o informacje pochodzące z różnych źródeł; formułowanie wniosków i ocen.

II. Treści kształcenia

1. Cywilizacje starożytne:

- koczowniczy a osiadły tryb życia - skutki rewolucji neolitycznej;
- cywilizacje Starożytnego Wschodu (Mezopotamii, Egiptu i Izraela) oraz cywilizacje starożytnej Grecji i Rzymu - lokalizacja w czasie i przestrzeni oraz charakterystyka struktur społecznych i systemu wierzeń;
- porównanie systemu sprawowania władzy oraz organizacja społeczeństwa w Egipcie, Atenach peryklejskich i Rzymie;
- najważniejsze osiągnięcia kultury materialnej i duchowej świata starożytnego w różnych dziedzinach: filozofii, nauce, architekturze, sztuce, literaturze;
- narodziny oraz rozprzestrzenianie się chrześcijaństwa.

2. Świat islamski i Bizancjum:

- zasięg podbojów arabskich i ich wpływ na Europę;
- zasięg i osiągnięcia cesarstwa bizantyjskiego.

3. Władza, społeczeństwo i kultura średniowiecznej Europy:

- państwo Franków;
- rozłam w Kościele w XI wieku oraz relacje pomiędzy władzą cesarską a papieską;
- system lenny i podziały społeczne w średniowieczu;
- życie średniowiecznego miasta i wsi;
- kultura rycerska;
- styl romański i styl gotycki;
- rola Kościoła w dziedzinie nauki, architektury, sztuki i życia codziennego.

4. Polska w okresie wczesnopiastowskim:

- państwo pierwszych Piastów;
- odbudowa i rozwój państwa Piastów za rządów Kazimierza Odnowiciela i Bolesława Śmiałego;
- dokonania Bolesława Krzywoustego.

5. Polska w okresie rozbicia dzielnicowego:

- przyczyny oraz skutki rozbicia dzielnicowego;
- sytuacja międzynarodowa ziem polskich w okresie rozbicia dzielnicowego;
- proces zjednoczenia państwa polskiego na przełomie XIII i XIV wieku.

6. Polska w XIV – XV wieku:

- rozwój terytorialny państwa polskiego w XIV i XV wieku;
- dokonania Kazimierza Wielkiego w dziedzinie polityki wewnętrznej oraz w polityce zagranicznej;
- unia Polski z Litwą;
- związki Polski z Węgrami w XIV i XV wieku;
- relacje polsko-krzyżackie w XIII – XV wieku; f) rozwój monarchii stanowej i uprawnień stanu szlacheckiego.

7. Wielkie odkrycia geograficzne:

- przyczyny i skutki odkryć geograficznych;
- najważniejsze dokonania odkrywców na przełomie XV i XVI w.

III. Literatura

- Podręczniki do historii dla klasy V i VI szkoły podstawowej „Wczoraj i Dziś”.
- Atlas historyczny. Od starożytności do współczesności. Nowa Era.